

Wspólnoty Wiedzy i Innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii

Wojciech Brochwicz-Lewiński¹, Iłona Śmietańska¹

W. Brochwicz- I. Śmietańska
-Lewiński

W styczniowym okólniku EuroGeoSurveys (*Euro-GeoSurveys Routing Slip*), adresowanym do europejskich służb geologicznych, Maciej Kłonoński, pracownik Państwowego Instytutu Geologicznego, a zarazem asystent sekretarza generalnego EuroGeoSurveys,

zwrócił uwagę na ważne inicjatywy i plany Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT — European Institute of Innovation and Technology). Chodzi tu przede wszystkim o szybko zbliżający się proces selekcji konsorcjów, które utworzą pierwsze Wspólnoty Wiedzy i Innowacji (WWI), tj. Knowledge and Innovation Communities (KICs) oraz o ewentualną pomoc stowarzyszenia EuroGeoSurveys dla jego członków i partnerów w otwieraniu kontaktów z takimi konsorcjami. W tej sytuacji warto pokrótce przedstawić Europejski Instytut Innowacji i Technologii oraz jego plany i korzyści, jakie może nieść za sobą udział w programie WWI.

Pomysł utworzenia EIT pojawił się w 2005 r. w czasie przeglądu tzw. Strategii Lizbońskiej. Instytut został powołany na mocy Regulacji Komisji Europejskiej z 11 marca 2008 r., po trzech latach starań i konsultacji. Ma on ma być „okrętem flagowym” dla wprowadzania innowacyjności w Europie w obliczu wyzwań globalizmu. Jest to zarazem pierwsza inicjatywa europejska mająca na celu jak najpełniejszą integrację „triady wiedzy”, tj. szkolnictwa wyższego, badań naukowych oraz sektora przemysłowego ukierunkowanego na nowoczesne rozwiązania. W zamierzeniach EIT ma stać się modelowym rozwiązaniem w skali globalnej do inspirowania i przyspieszania zmian w istniejących instytucjach edukacyjnych i badawczych.

Pierwotnie Europejski Instytut Innowacji i Technologii miał być prestiżowym ośrodkiem akademickim na kształt amerykańskiego Massachusetts Institute of Technology (MIT). Jednak ograniczenia budżetowe i inne problemy spowodowały, że Komisja Europejska zaproponowała nadanie mu charakteru sieci ośrodków, czyli tzw. węzłów wiedzy, którą utworzą współpracujące ze sobą Wspólnoty Wiedzy i Innowacji. W ich skład wejdą ośrodki akademickie i naukowo-badawcze oraz firmy prywatne i przedsiębiorstwa z całej Europy, które będą pracować nad poszczególnymi projektami badawczymi. W skład konsorcjów tworzących poszczególne WWI powinny wchodzić co najmniej trzy instytucje z dwóch krajów członkowskich UE. Wspólnoty takie powinny być finansowane w znacznej części z wkładów przedsiębiorstw lub innych podmiotów prywatnych, a ponadto z budżetów unii i państw

uczestniczących oraz z innych źródeł. Wstępnie zatwierdzony na lata 2008–2013 wkład finansowy Komisji Europejskiej dla EIT wynosi ponad 300 mln euro.

Na siedzibę Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii obrano Budapeszt, który w tej konkurencji wygrał z Wrocławiem, a następnie powołano 18-osobową Radę Zarządzającą i z jej składu 4-osobowy Komitet Wykonawczy. Radę współtworzą przedstawiciele przemysłu, co ma zapewnić właściwy dobór decyzji odpowiadających na rzeczywiste wyzwania europejskiej gospodarki. Pierwszym przewodniczącym rady został dr Martin Schuurmans z Holandii, były wiceprezes *Philips Research* i współzałożyciel Sino-Dutch Biomedical School of Information Engineering w Szanghaju (Chiny). W pozostałym jej składzie po dwóch przedstawicieli mają Niemcy, Szwecja i Holandia, a po jednym — Włochy, Polska, Portugalia, Hiszpania, Francja, Wielka Brytania, Norwegia, Belgia, Węgry, Finlandia, Estonia i Austria. Polskę w składzie rady i komitetu reprezentuje dr Daria Gołębiwska-Tataj z Politechniki Warszawskiej, ekspert w dziedzinie zarządzania i finansowania rozwoju przedsiębiorstw. Podczas drugiego posiedzenia Rady Zarządzającej została ona wybrana jednym z czterech członków Komitetu Wykonawczego, odpowiedzialnym za obszar związany z przedsiębiorczością.

Rada Zarządzająca EIT będzie decydować o lokalizacji powstania ośrodków badawczych instytutu, czyli wyżej wspomnianych Wspólnotach Wiedzy i Innowacji. Aby przyciągnąć najzdolniejszych pracowników, czyli uzyskać efekt „brain-gain” (http://ec.europa.eu/h_kics_en.htm), naukowcom i przedsiębiorcom działającym w ramach konsorcjum WWI stworzone zostaną odpowiednie warunki do pracy nad nowoczesnymi technologiami.

Wspólnoty mają być wybierane w oparciu o kryteria konkurencyjności, przejrzystości oraz „doskonałości”. Organizacyjnie będą one konsorcjami, które związane zostaną z EIT kontraktami o współpracy. W celu zapewnienia jak największej trwałości grupom, które wyłonią się w ramach poszczególnych wspólnot, przewiduje się kontrakty na okres 7 do 15 lat.

Ze względu na zakładany długotrwały proces wdrażania programu WWI, Europejski Instytut Innowacji i Technologii zakłada stopniowe podejście w ich wyłanianiu. W pierwszej fazie ma dojść do wyboru dwóch bądź trzech wspólnot, a następnie powoływane będą po opracowaniu Strategicznej Agendy Innowacyjności.

Wiosną 2009 r. Rada Zarządzająca EIT ma ogłosić pierwszy konkurs, który rozpocznie selekcję konsorcjów ubiegających się o status pilotażowych WWI. Informacja o warunkach startu do tego konkursu już wkrótce powinna pojawić się na stronach internetowych rady: <http://euro>

¹ Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; wojciech.brochwicz-lewinski@pgi.gov.pl; ilona.smietanska@pgi.gov.pl

pa.eu/eit/index_en.htm, a ogłoszenia wyników należy spodziewać się na początku 2010 r.

Pierwsze wyłonione WWI mają skoncentrować swe prace na następujących zagadnieniach:

- energia odnawialna,
- adaptacja i łagodzenie efektów zmian klimatycznych,
- społeczeństwo informatyczne przyszłości.

Dwie pierwsze grupy zagadnień mogą okazać się szczególnie interesujące dla geologii. W pierwszej z nich poczesne miejsce mogą zająć geotermia i wciąż jeszcze niedoceniana kwestia potencjału tzw. suchych gorących skał (*hot dry rocks*). W drugiej natomiast z pewnością należy uwzględnić kwestię wpływu zmian klimatycznych na poziom i jakość wód podziemnych, geologicznego składowania CO₂ czy wiele innych problemów, w rozwiązanie których geologia może wnieść istotny wkład.

Do udziału w tym programie Państwowy Instytut Geologiczny predestynuje również status *Centrum Doskonałości Badań Środowiska Abiotycznego* (REA), uzyskany już kilka lat temu w związku z realizacją projektu 5. Programu Ramowego UE, poświęconego integracji centrów doskonałości w nowych państwach unijnych, w tzw. Europejskiej Przestrzeni Badawczej (Podemski, 2002a, b). Do korzyści wiążących się z udziałem w programie Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii należy jeszcze dodać fakt, że uniwersytety i inne ośrodki naukowo-badawcze, wchodzące w skład WWI, będą mogły opatrywać wydawane przez siebie dyplomy i uprawnienia w logo EIT. Zaangażowanie w prace Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii jest zarazem szansą na podniesienie innowacyjności polskiej gospodarki i jej konkurencyjności na rynkach zagranicznych.

Kolejne WWI mają koncentrować się na kluczowych zagadnieniach transportu i medycyny. Docelowo ma powstać od sześciu do ośmiu takich struktur.

Warto też zaznaczyć, że grupa polskich ośrodków naukowych i przedsiębiorstw, z Politechniką Śląską, Aka-

demią Medyczną we Wrocławiu i Uniwersytetem Wrocławskim na czele, utworzyła już Klaster Wspólnoty Wiedzy i Innowacji (*Knowledge and Innovation Community for Information and Communication Technologies*) na temat nowoczesnych technik informacyjnych i komunikacyjnych. Ma on przekształcić się w platformę innowacyjnych polskich i europejskich firm IT i ITC i wystartować jako konsorcjum do udziału w programie WWI. Powołanie tego klastra jest związane bezpośrednio z intencją utworzenia w Polsce Węzła (Wspólnoty) Wiedzy i Innowacji EIT w zakresie technik informacyjnych i komunikacyjnych, z siedzibą we Wrocławiu.

Źródła:

Decyzja Komisji Europejskiej (2008/634/WE) podjęta w drodze porozumienia między przedstawicielami rządów państw członkowskich z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie lokalizacji siedziby Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii

<http://www.ict-cluster.wroc.pl/en>

PODEMSKI M. 2002a — *Centra doskonałości, centra kompetencji, sieci doskonałości*. *Prz. Geol.*, 50: 471–472

PODEMSKI M. 2002b — *Centrum Doskonałości Badań Środowiska Abiotycznego REA Państwowego Instytutu Geologicznego*. *Prz. Geol.*, 50: 733–735

http://europa.eu/eit/index_en.htm

Z OSTATNIEJ CHWILI:

Władze EuroGeoSurveys powiadomiły nas, że Europejski Instytut Innowacji i Technologii już udostępnił kryteria wyboru pierwszych Wspólnot Wiedzy i Innowacji. Kryteria te są dostępne na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/eit/doc/kicselectioncriteria_20090302.pdf.

Sam konkurs zostanie otwarty w kwietniu 2009 r.